

**100 dies
del rock de
la dècada
dels 70 i 80**

Jordi Novell

■ ■ Cossetània

100 dies del rock
de la dècada
dels 70 i 80

• *Col·lecció De Cent en Cent – 75* •

100 dies del rock de la dècada dels 70 i 80

Jordi Novell

□■ Cossetània

Primera edició: març del 2023

© del text: Jordi Novell

© de l'edició:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: 3 × Tres

Impressió: Romanyà Valls, SA

ISBN: 978-84-1356-243-28

DL T 37-2023

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni la seva incorporació a un sistema informàtic, ni la seva transmissió en cap forma ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

Per a l'Ona, en Jan i la Carolina

SEXE? DROGUES? ROCK'N'ROLL?

Em penso que va ser Ian Dury qui va popularitzar la tríada “sexe, drogues i rock’n’roll” a la seva cançó del 1977 “Sex & Drugs & Rock & Roll”. Bé, en aquest llibre lamento anunciar que, de sexe, no n’hi trobareu gaire; de drogues, més de les necessàries, i el que sí que he intentat és que hi hagi força rock’n’roll. Rock’n’roll del bo. D’aquell que va generar, durant unes quantes dècades, tot un grapat d’himnes generacionals que encara avui en dia activen la memòria i la nostàlgia —ai, maleïda nostàlgia!— a multitud de persones.

He escollit cent moments que defineixen el rock dels setanta i dels vuitanta, però que bàsicament em serveixen d’excusa per parlar d’artistes, de cançons, d’èxits, de fracassos, de vida i també de mort. Perquè el rock és, desenganyem-nos, un relat de perdedors. De molts artistes que van sacrificar la seva joventut —i en bastants casos la seva salut— per convertir-se en icones i referents generacionals, mentre les seves vides personals sovint esclataven enmig d’episodis d’adolescències mal resoltes, addiccions malaltisses i egos desorbitats. Però ens queden les cançons... i recorrerem a l’èpica per explicar-ne la història, i per

recordar aquells discos —de vinil, és clar!— amb aquelles portades espectaculars per captivar-nos amb la vista.

Començarem el nostre viatge l'any 1970, l'any de la fi del somni: l'any de la fi dels Beatles. Una manera ben trista de començar una dècada que prosseguiria amb les morts de Jimi Hendrix, Janis Joplin i Jim Morrison. Maleïdes drogues, maleït rock'n'roll. Arribarem a l'equador del llibre, l'any 1980, amb l'assassinat de John Lennon i la fi de la innocència. Maleït Mark David Chapman, maleït rock'n'roll. I acabarem el 1989 amb Phil Collins cantant als sensesostre: la fi del rock. Maleït Phil Collins. Amén.

De ben segur que molts de vosaltres afegiríeu noves dates i en trauríeu d'altres: és un llibre necessàriament incomplet. També està volgudament limitat al món del rock anglosaxó, i a l'escena més *mainstream*, malgrat la gran multitud de propostes artístiques d'arreu del planeta amb mèrits per entrar-hi.

He volgut acompanyar cadascun dels 100 moments amb una certa contextualització social o extramusical; i amb una aclucada d'ull a la nostra escena, que és molt més rica i global del que nosaltres de vegades creiem. I perquè les cançons sovint necessiten una veu propera per ser enteses i estimades.

Si el llibre us serveix, com cantava Lluís Gavaldà a "Soroll", per recordar "la cançó que més estimo d'aquest món", ja haurà valgut la pena.

01/100

26.01.1970

SIMON & GARFUNKEL
PLEGUEN VELES AMB
BRIDGE OVER TROUBLED WATER

El duo de pop-folk format pels novaïorquesos Paul Simon i Art Garfunkel va iniciar la seva carrera l'any 1957 amb el nom de Tom & Jerry, amb un estil similar al dels Everly Brothers. Després d'una llarga sèrie de cançons inoblidables durant la dècada dels seixanta com "The Sound of Silence", "America" o "Mrs. Robinson", es van acomiadar amb el que esdevindria el seu major èxit: el disc *Bridge over Troubled Water* (Columbia, 1970), publicat el 26 de gener del 1970. El treball, liderat pel talent compositiu de Simon, va incloure himnes com "El Cóndor Pasa (If I Could)" —una adaptació d'una cançó peruana—, "Cecilia", "The Boxer" o la cançó que dona nom al disc, magistralment conduïda pel piano de Larry Knechtel i la melancòlica veu de Garfunkel.

Va ser el cant del cigne d'una de les parelles artístiques més reeixides de la música popular nord-americana. Paul Simon va iniciar una interessantíssima carrera en solitari, i Art Garfunkel —menys dotat musicalment— va simultaniejar

discrets discos com a vocalista amb una trajectòria d'actor a pel·lícules com *Article 22* (*Catch 22*, Mike Nichols, 1970), *Carnal Knowledge* (Mike Nichols, 1971) o *Contratempus* (Nicholas Roeg, 1980). Simon & Garfunkel es van anar retrobant després de la seva separació; molt notablement per enregistrar la cançó "My Little Town" (1975) o al famós *The Concert in Central Park* a la seva ciutat natal l'any 1981, davant més de mig milió d'espectadors.

* * *

Una de les cançons més populars de Simon & Garfunkel, "The Sound of Silence", va ser versionada *a cappella* i en català per Filferro Trio com "El so del silenci" en un videoclip en què la cançó s'explica en llenguatge de signes. No consta a cap enregistrament oficial, però a moltes misses *progres* la música de la cançó s'acompanyava amb una adaptació del parenostre.

02/100

11.03.1970

CROSBY, STILLS, NASH & YOUNG PROVOQUEN UN DÉJÀ VU

CSNY va ser un dels denominats *supergrups* de finals dels seixanta i principis dels setanta, com Cream o Blind Faith. La banda es va iniciar l'any 1968 com Crosby, Stills & Nash, i estava formada pels nord-americans David Crosby (The Byrds) i Stephen Stills (Buffalo Springfield), i l'anglès Graham Nash (The Hollies). Junts van enregistrar cançons tan emblemàtiques com "Suite: Judy Blue Eyes" o "Marrakesh Express", just abans de requerir els serveis d'un teclista anomenat Neil Young. Amb el canadenc a les files, i ja com a CSNY, la banda va enregistrar una de les obres totèmiques del folk-rock nord-americà: *Déjà Vu* (Atlantic, 1970), amb cançons com "Teach Your Children", "Woodstock" o "Helpless". Les harmonies vocals i la sonoritat acústica de les guitarres van ser el segell inconfusible de la formació.

Pocs mesos després de l'edició de *Déjà Vu*, Young va publicar en solitari *After the Gold Rush* (Reprise, 1970), una obra mestra de la cançó d'autor contemporània que consolidaria les bases de la carrera

de l'autor de "Heart of Gold". CSNY van gravar el doble LP en directe *4 Way Street* (Atlantic, 1971), editat quan ja el grup estava desfet, com a conseqüència d'una gira plena d'excessos. La formació es va reunir unes quantes vegades més durant els anys setanta i vuitanta —ja sense Neil Young—, i van publicar un parell de discos més amb nou material: *American Dream* (Atlantic, 1988) i *Looking Forward* (Reprise, 1999). Però el grup mai més no va tornar a acaronar la màgia de *Déjà Vu*. La mort de David Crosby a principis del 2023 ha tancat la porta a tota possible reunificació.

* * *

Els manresans Gossos —especialment en la seva etapa acústica— van estar fortament influïts per CSNY. Pep Sala sempre se n'ha declarat admirador, citant *4 Way Street* com un dels seus discos de capçalera. Amb Sau, va arribar a versionar —i cantar— "Southern Cross" a l'acústic *Bàsic* (Picap, 1996).

ÍNDIX

Sexe? Drogues? Rock'n'roll?	9
1. Simon & Garfunkel pleguen veles amb <i>Bridge over Troubled Water</i>	11
2. Crosby, Stills, Nash & Young provoquen un <i>Déjà Vu</i>	13
3. Three Dog Night s'avancen a Elton John amb "Your Song"	15
4. Paul McCartney anuncia que els Beatles se separen	17
5. Marvin Gaye comença a enregistrar <i>What's Going on</i>	20
6. Eric Clapton grava "Layla" amb Derek & The Dominos	23
7. Jimi Hendrix ingressa al Club dels 27	25
8. Santana consolida el seu estil amb <i>Abraxas</i>	28
9. John Lennon publica el seu primer disc en solitari	30
10. Carole King reivindica la veu de dona a <i>Tapestry</i>	32
11. The Rolling Stones enceten la dècada amb <i>Sticky Fingers</i>	34
12. El dia que la música va morir	37
13. Joni Mitchell se sincera amb <i>Blue</i> , el seu quart disc	39
14. George Harrison organitza el primer concert benèfic de la història, <i>The Concert for Bangladesh</i>	41
15. Nilsson emociona amb "Without You"	44
16. Led Zeppelin publica <i>IV</i> , el disc de "Stairway to Heaven"	46
17. Deep Purple presencien l'incendi que dona lloc a "Smoke on the Water"	48
18. Es dissol la Creedence Clearwater Revival	50

19. Lou Reed i David Bowie donen vida a <i>Transformer</i>	52
20. Carly Simon inicia la controvèrsia de “You’re So Vain”.....	55
21. Pink Floyd esclaten amb el seminal <i>The Dark Side of the Moon</i>	57
22. Van Morrison comença l’enregistrament dels concerts per a <i>It’s Too Late to Stop Now</i>	60
23. Mike Oldfield fa sonar les campanes al Queen Elizabeth Concert Hall de Londres	62
24. Brian Eno abandona Roxy Music.....	64
25. David Bowie s’acomiada de Ziggy Stardust al Hammersmith Odeon de Londres	66
26. Stevie Wonder pateix un greu accident de cotxe.....	69
27. ABBA guanya amb “Waterloo” el Festival d’Eurovisió.....	71
28. Bob Dylan comença a enregistrar <i>Blood on the Tracks</i>	73
29. Elton John convida John Lennon a actuar al Madison Square Garden de Nova York.....	76
30. Estrena de la pel·lícula <i>Tommy</i> sobre el doble LP de The Who	78
31. Syd Barrett visita per sorpresa els seus antics companys de Pink Floyd.....	81
32. Peter Gabriel publica la carta “Out, Angels Out”, on comunica que abandona Genesis	83
33. Bruce Springsteen, portada simultània de les revistes <i>Time</i> i <i>Newsweek</i>	85
34. El vídeo de “Bohemian Rhapsody”, de Queen, és emès a <i>Top of the Pops</i>	88
35. Joe Walsh s’incorpora als californians Eagles.....	90
36. Peter Frampton bat tots els rècords amb el directe <i>Frampton Comes Alive!</i>	92
37. Tina Turner es divorcia d’Ike Turner	94
38. George Harrison, acusat de plagi per “My Sweet Lord”.....	96
39. The Band ofereixen l’últim concert.....	98

40. The Clash signen amb CBS per 100.000 lliures	101
41. Surt al carrer <i>Rumours</i> , el disc més popular de Fleetwood Mac	103
42. Kate Bush escriu “Wuthering Heights”	106
43. Inauguració de la discoteca Studio 54 a Nova York	108
44. “God Save the Queen” (no) va arribar al número u a Anglaterra	111
45. Mor el rei. Mor Elvis Presley	114
46. The Police actua per primer cop en directe en format de trio	117
47. Mor Marc Bolan en un accident de cotxe	119
48. Jimmy Iovine ofereix a Patti Smith “Because the Night”	121
49. Es publica <i>Bat Out of Hell</i> , de Meat Loaf	123
50. S'estrena la pel·lícula <i>Saturday Night Fever</i>	125
51. Elvis Costello es consolida amb <i>This Year's Model</i>	128
52. L'ELO inicia un cicle de vuit concerts a Wembley	130
53. Mor de sobredosi el bateria de The Who, Keith Moon	132
54. Blondie es consoliden amb <i>Parallel Lines</i>	134
55. Supertramp fan el gran salt amb <i>Breakfast in America</i>	136
56. Black Sabbath expulsa Ozzy Osbourne del grup	139
57. Apareix el <i>walkman</i> TPS-L2 de Sony	141
58. Sugarhill Gang publiquen “Rapper's Delight”, l'accés del rap a les grans audiències	143
59. The Pretenders debuten amb <i>Pretenders</i>	145
60. El cantant Brian Johnson ingressa a AC/DC	147
61. Se suïcida Ian Curtis, cantant de Joy Division	150
62. Diana Ross fa equip amb Nile Rodgers, de Chic, i factura <i>Diana</i>	152
63. Joan Baez rep un doctorat honoris causa	154
64. El rock <i>mainstream</i> es torna activista	156
65. El bateria de Led Zeppelin, John Bonham, mor com a conseqüència de l'alcohol	159
66. John Lennon és assassinat	162

67. El càncer posa fi a la vida de Bob Marley	165
68. El canal musical MTV inicia les emissions.....	167
69. Simon & Garfunkel es reuneixen al Central Park de Nova York	170
70. El cantant Bruce Dickinson s'incorpora a Iron Maiden	173
71. S'estrena a Canes la pel·lícula <i>The Wall</i> , basada en el disc de Pink Floyd	175
72. S'edita el primer CD de pop	178
73. Michael Jackson crea el gran èxit pop dels 80, <i>Thriller</i>	180
74. Mor d'anorèxia la cantant i bateria de Carpenters, Karen Carpenter.....	183
75. REM avancen per l'escena independent amb el seu primer LP, <i>Murmur</i>	185
76. Van Halen es converteixen en el grup més ben pagat de la història	187
77. Red Hot Chili Peppers decideixen fer el seu primer concert vestits només amb mitjons	189
78. Kiss es desmaquillen en públic per primera vegada.....	192
79. Primer dels quatre concerts de Talking Heads per al film <i>Stop Making Sense</i>	185
80. Bruce Springsteen esclata amb <i>Born in the U.S.A.</i>	197
81. Prince toca el cel amb <i>Purple Rain</i>	199
82. Madonna estrena "Like a Virgin"	202
83. El rock s'uneix contra la fam mundial amb "Do They Know It's Christmas?"	204
84. Dire Straits ocupen les llistes d'èxits amb <i>Brothers in Arms</i>	207
85. Sting inicia la carrera en solitari amb <i>The Dream of the Blue Turtles</i>	210
86. El rock celebra el gran concert benèfic: el <i>Live Aid</i>	213
87. Michael Jackson compra les cançons dels Beatles.....	216
88. Frank Zappa testifica sobre les lletres explícites al Senat.....	219
89. Les Bangles defineixen el seu so a <i>Different Light</i>	222

90. Surt a la venda <i>The Final Countdown</i> de Europe	224
91. Un accident posa fi a la vida de Cliff Burton, baixista de Metallica.....	226
92. U2 surten d'Irlanda amb <i>The Joshua Tree</i>	228
93. Billy Joel actua a l'URSS en uns concerts històrics	231
94. La revista <i>NME</i> publica l'article "Smiths to Split", que precipita el final de la banda.....	233
95. Leonard Cohen s'abraça a Lorca i els sons sintètics a <i>I'm Your Man</i>	235
96. La superbanda Traveling Wilburys sorprèn amb el seu disc de debut.....	238
97. Guns N' Roses arriben al Top 5 dels EUA amb <i>Lies</i> i <i>Appetite for Destruction</i>	241
98. La primera gran època de The Cure es tanca amb <i>Disintegration</i>	243
99. Public Enemy treu el cap a <i>Do the Right Thing</i>	245
100. Phil Collins llança ... <i>But Seriously</i>	247